

**07322015 számú Közüzemeltetési szakember megnevezésű
szakképesítés megszerzésére irányuló szakmai képzéseket megalapozó
programkövetelmény**

1. A programkövetelmény, illetve az ennek alapján szervezhető szakmai képzés

- 1.1 Megnevezése: Közüzemeltetési szakember
- 1.2 Ágazat megnevezése: Építőipar ágazat
- 1.3 Besorolása a képzési területek egységes osztályozási rendszere (KEOR) szerinti kód alapján:
0732 Építőipar, magas- és mélyépítés

2. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítés

- 2.1 Megnevezése: Közüzemeltetési szakember
- 2.2 Szintjének besorolása
  - 2.2.1 Az Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) szerint: 2
  - 2.2.2 A Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) szerint: 2
  - 2.2.3 A Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 2

3. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítés és az azzal betölthető munkakör vagy végezhető tevékenység kapcsolata, összefüggése:

- 3.1 A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítéshez szükséges kompetenciákkal szakmajegyzékben szereplő szakma körébe vonható munkaterület, tevékenység vagy munkakör magasabb szinten gyakorolható, vagy a szakmai képzés szakmajegyzékben szereplő szakma képzési és kimeneti követelményeiben meg nem határozott speciális szakmai ismeretek és szakmai készségek megszerzésére irányul.
- 3.2 A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítés jogszabályban meghatározott képesítési követelmény munkakör betöltéséhez vagy tevékenység folytatásához.

A képesítési követelményt előíró jogszabály: –

4. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb munkaterület, tevékenység vagy munkakör leírása:

A közüzemeltetési szakember az útfelület és útkörnyezet karbantartásával, üzemszerű működésének biztosításával foglalkozik. Ellátja a meghibásodások megelőzésének, észlelésének, illetve szakszerű javításának feladatait. Munkája során útüzemeltető és útfenntartó kompetenciái mellett alkalmazza útellenőri és gépkezelői ismereteit is.

Szakszerűen használja a közúthálózat üzemeltetéséhez, fenntartásához, karbantartásához szükséges munkaeszközöket, gépeket, berendezéseket. Betartja a munkavédelmi, a környezetvédelmi, közlekedés-biztonsági előírásokat. Csapatmunkában dolgozik és együttműködik a szakmai

munkában résztvevőkkel. Folyamatosan képezi magát, figyelemmel követi az új technológiai megoldásokat.

5. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítéshez szükséges képzési tartalom szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatti állása:

5.1 Szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatt áll: nem

5.1.1 Az oltalom típusának megjelölése: –

5.1.2 Nyilvántartó hatóság: –

5.1.3 Azonosító vagy nyilvántartásba vételi száma: –

6. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés megkezdéséhez szükséges bemeneti feltételek:

6.1 Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség

6.2 Szakmai előképzettség: nem szükséges

6.3 Egészségügyi alkalmassági követelmény: szükséges

6.4 Szakmai gyakorlat területe és időtartama: –

7. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés elvégzéséhez szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszámja

7.1 Minimális óraszám: 280

7.2 Maximális óraszám: 330

8. A szakmai követelmények leírása:

8.1 Nem modulszerű felépítés esetén:

Ssz	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1.	Képes a közúti közlekedés alapvető üzemi feltételeit tisztítási, útkarbantartói munkálatokkal biztosítani.	Önállóan felismeri az üzemeltetési hibákat, képes kéziszerszámokkal feladatokat megoldani (dilatációs szerkezetek, lefolyók tisztítását stb.).	Felismeri a szakszerű útkarbantartói és tisztítási munkálatok fontosságát, elsősorban a balesetmegelőzés szempontjából.	Felelősséget vállal az önállóan végzett, illetve együttműködésen alapuló munkájáért egyaránt.
2.	Képes a biztonságos közúti forgalom fenntartása céljából téli üzemeltetési feladatokat végezni.	Ismeri a téli üzemeltetési eszközöket (sószórók, hóekék stb.), képes az utasításoknak megfelelő beállításokkal síkosság mentesítési munkákat végezni.	Törekszik a téli üzemeltetés során kapott utasítások maradéktalan betartására a biztonságos közlekedés biztosítása érdekében.	A munkautasításnak megfelelően, fegyelmezetten, másokkal együttműködve vesz részt a téli üzemeltetésben.

3.	Képes részt venni az útmenti növényzet gondozásában.	Felismeri a forgalombiztonságot veszélyeztető növényzetbenővéseket; képes a növényzet eltávolításával a táblák, csomópontok láthatóságát biztosítani.	Pontos munkavégzésre törekszik a forgalombiztonság növelése érdekében.	Felelősséget vállal munkája minősége iránt, közben ügyelve a környezet tisztántartására.
4.	Képes részt venni a vízelvezető rendszerek fenntartásában.	Felismeri a vízelvezető rendszerek hibáit (padka kijáródás, padka felmagasodás, árok eliszapolódás). A lokális hibákat (padkakátyú) képes önállóan javítani.	Fontosnak tartja a vízelvezető rendszerek állagmegőrzését.	Önállóan javítja vízelvezető rendszerek lokális hibáit.
5.	Képes részt venni az útburkolatok fenntartásában.	Felismeri a burkolatok hibáit, meg tudja különböztetni az 1. és 2. fokozatú hibákat. Megfelelő technológiai ismeretekkel rendelkezik a hideg és meleg aszfaltos munkák elvégzéséhez.	Fontosnak tartja az utak állapotának javítását.	A burkolathibák javítását csapatban és önállóan végzi a technológiai utasítások betartásával.
6.	Képes alkalmazni a javítási munkálatok során felhasznált anyagokat.	Munkája során felismeri az útkarbantartói munkálatokhoz szükséges anyagokat, illetve a további hasznosításra alkalmas használt anyagokat; megfelelő módon kezeli és tárolja azokat.	Betartja az anyagfelhasználásra és anyagtárolásra vonatkozó szabályokat.	Felelősséget vállal az önállóan végzett anyagfelhasználásért.
7.	Képes útellenőri tevékenységet, adminisztrációt, és-dokumentációt végezni.	Ismeri az útellenőrzés legfontosabb szabályait. Alkalmas informatikai eszköz (pl. tablet, PC) kezelésével útellenőri feladatok dokumentálására.	Pontos szakmai kommunikációra törekszik. Elkötelezett az üzemeltetést érintő információk átadása és rögzítése iránt.	Felelősséggel jár el az útellenőrzés, és a szükséges adminisztráció, dokumentáció rögzítése során.
8.	Képes alkalmazni a belső szabályzatokban foglaltakat, alapvető ismeretei alapján a közúthálózatot érintő jogszabályokra és a műszaki szabályozásra vonatkozóan.	Vázlatosan ismeri a közútkezelésre vonatkozó jogszabályokat.	Törekszik a munkáját érintő jogszabályok és egyéb szabályozások megismerésére és azok követésére.	A munkáját érintő legfontosabb szabályokat önállóan értelmezi.

Ssz	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
9.	A közúthálózat karbantartói munkálataihoz kézi célszerszámokat és motoros célgépeket képes használni. Ezeket szakszerűen kezeli, karbantartja.	Felismeri és biztonságosan kezeli a közúthálózat karbantartó kéziszerszámokat és motoros célgépeket (talajfűrő, motorfűrész, kézi aszfalt- és betonburkolat bontó gép stb.).	Szakszerűen és a vonatkozó munka-, tűz-, baleset-, és környezetvédelmi előírások betartásával végzi útfenntartói munkáit. Fontosnak tartja a kezelt eszközök, gépek karbantartását.	Rendeltetésszerűen, önállóan használja és karbantartja a rábízott eszközöket, gépeket.
10.	Képes elvégezni a közúti munkahelyek szakszerű és biztonságos elkorlátozását, kiépíteni a forgalomterelést, kézi forgalomirányítást végezni.	Tisztában van a munkahelyi elkorlátozások biztonságos kiépítésének lehetőségeivel, melyeket képes tervek alapján önállóan értelmezni és megvalósítani.	Elkötelezett a forgalomtechnikai beavatkozások pontos alkalmazása mellett; tisztában van azok baleset-megelőzésben betöltött szerepével. Munkája során szabálykövetően jár el.	A vonatkozó szabályoknak megfelelő, utasításra végzett forgalomtechnikai beavatkozásaiért felelősséget vállal.
11.	Munkája során képes rendeltetésszerűen, a biztonsági követelmények betartása mellett útépítő- és karbantartó-gépet kezelni a vonatkozó jogszabályban előírt rendelkezések figyelembevételével.	Ismeri az útépítő és karbantartógépeket (aszfalt szállító thermoláda stb.). Munkája során szakszerűen üzemelteti, és karbantartja ezeket.	Fontosnak tartja az útépítő- és karbantartógépek karbantartását, hiba mentes működését, elővigyázatos kezelését.	Felelősen kezeli és karbantartja az útépítő- és karbantartó gépeket.
12.	Munkája során képes rendeltetésszerűen, a biztonsági követelmények betartása mellett emelőgépet kezelni a vonatkozó jogszabályban előírt rendelkezések figyelembevételével.	Ismeri az emelőgépeket (járműre szerelt daru, emelőkosár stb.). Munkája során képes alapvető rakodási műveletek elvégzésére, és a gépek karbantartására.	Fontosnak tartja az emelőgépek karbantartását, hiba mentes működését, elővigyázatos kezelését.	Felelősen kezeli és karbantartja az emelőgépeket.
13.	Munkája során képes rendeltetésszerűen, a biztonsági követelmények betartása mellett földmunka- és rakodógépet kezelni a vonatkozó jogszabályban előírt rendelkezések figyelembevételével.	Ismeri a földmunka- és rakodógépeket (traktoralapú univerzális földmunkagép teleszkópos rakodógép stb.). Munkája során képes alapvető rakodási műveletek elvégzésére, és karbantartja ezeket a gépeket.	Fontosnak tartja a földmunka és rakodógépek karbantartását, hiba mentes működését, elővigyázatos kezelését.	Felelősen kezeli és karbantartja a földmunka- és rakodógépeket.

14.	Képes alkalmazni és betartani a vonatkozó munka- tűz- és baleset- és környezetvédelmi előírásokat. Különös hangsúlyt fektet a balesetmegelőzésre.	Ismeri a munka-, tűz-, baleset-, és környezetvédelmi szabályokat. Rendszeresen és rendeltetésszerűen használja a rendelkezésre bocsájtott védőeszközöket.	Törekszik a munka-, tűz-, baleset-, és környezetvédelmi előírások lehető legpontosabb betartására.	Korrigálja munka-, tűz-, baleset-, és környezetvédelmi előírások szempontjából észlelt hiányosságokat.

8.2 A szakmai képzés megszervezhető kizárólag távoktatásban: nem

9. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítés társadalmi-gazdasági hasznosíthatóságának bemutatása (munkaerő-piaci relevanciája):

A közúthálózat szakszerű fenntartása és üzemeltetése csak megfelelően felkészült szakemberekkel valósítható meg.

Az iskolarendszerben már külön-külön elérhető szakmai képzések mellett szükség van egy átfogó, de rugalmas, rövidebb óraszámú, gyakorlatcentrikus, kifejezetten a közutak üzemeltetését, fenntartását és az útellenőrzést végző szakembereket képző és fejlesztő képzésre, amely univerzális, az utakon hatékonyan dolgozó munkaerő komplex képzését teszi lehetővé.

Ők az utak, közutak gyors beavatkozásra is alkalmas szakemberek, a biztonságos forgalom fenntartása érdekében bevethető munkavállalói, a munkavállalók kisebb egységei, brigádjai.

Olyan tudást jelent ez a szakembereknek, amelyre szükség van az ország minden területén, kis-, közép- és nagyvállalatoknál vagy az önkormányzatoknál, hiszen az utak, közutak minőségi fenntartása és üzemeltetése soha el nem évülő feladat.

A képzésnek nem elsődleges célja az egyéni vállalkozók képzése, viszont az érintett területeken tevékenykedő cégek szakember-biztosításának megoldását adja.

10. A képesítő vizsga megszervezéséhez szükséges feltételek és a képesítő vizsga vizsgatevékenységeinek részletes leírása:

10.1 A képesítő vizsgára bocsátás feltétele:

A szakmai képzés követelményeinek igazolásáról a képző intézmény által kiállított tanúsítvány.

Egyéb feltételek: A vizsgázónak rendelkeznie kell legalább "B" kategóriás jogosítvánnyal.

10.2 Írásbeli vizsga: -

10.3 Projektfeladat

10.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Útburkolat javítása meleg aszfalttal, komplex munkavégzés

10.3.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása:

A vizsgafeladatot kisforgalmú külterületi útszakaszon végzik a vizsgázók 4-8 fős csoportokban.

A vizsga során:

1. Elvégzik a szükséges forgalomtechnika kiépítését, részt vesznek a forgalomirányításban.
2. A javítandó burkolati hibát, kátyút szakszerűen körülhatárolják, kivágják, bontják, tisztítják a megfelelő célgépekkel és célszerszámokkal. Majd egy marógéppel előre kimart felületet ki kell tisztítani, kellősítenie, és meleg aszfalttal feltöltenie vizsgázó csoportnak.
3. Fenti műveletek elvégzése közben szóban fel kell tudniuk sorolni az alkalmazott gépek, anyagok, eszközök legfontosabb jellemzőit, illetve a technológiai sorrend lépéseit.

Önállóan értékelhető műveletek:

1. Útellenőri tevékenységként a vizsga környezetében található úthibák és rendellenességek dokumentációja és jelentése.
2. Ideiglenes forgalomtechnika kiépítése, kézi forgalom irányítás bemutatása.
3. A hibás útburkolati rész körülhatárolása és a kátyú körbevágása.
4. A kátyú kibontása és tisztítása.
5. Kellősítés, a meleg aszfalt elterítése.
6. A kátyú tömörítése, póruszárás.
7. Az alkalmazott gépek működési elvének, szakszerű használatának, karbantartásának ismertetése.
8. Az alkalmazott anyagok jellemzőinek (szállítás, tárolás, felhasználás sajátosságai stb.) ismertetése.

10.3.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 150 perc

10.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 100 %

10.3.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

Értékelés [%]	ÉRTÉKELÉSI SZEMPONTOK
81-100%	Hibátlanul hajtotta végre a feladatot, a vonatkozó tűz-, munka-, balesetvédelmi előírások maximális betartásával.
71-80%	Kisebb hiányosságokkal hajtotta végre a feladatot, a vonatkozó tűz-, munka-, balesetvédelmi előírások betartásával.
61-70%	Több hibát is vétett a feladat végrehajtása során, melyet kijavított segítség nélkül, de összességében megoldotta a feladatot, a vonatkozó tűz-, munka-, balesetvédelmi előírások betartásával.
51-60%	Több hibát is vétett a feladat végrehajtása során, melyet nem ismert fel és nem javította ki, a vonatkozó tűz-, munka-, balesetvédelem előírások betartásával.
0-50%	A feladatot nem tudta végrehajtani, és/vagy súlyosan vétett a vonatkozó tűz-, munka-, balesetvédelmi előírásokban.

A vizsga értékelése „Bírálati lapon” történik a megadott bírálati szempontok figyelembevételével, a vizsgaszervező által készített részletes útmutató alapján.

10.3.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 51 %-át elérte.

10.4 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges személyi feltételek:

A 4-8 fős csoportokat

- legalább 5 éves közútkezelői és oktatói tapasztalattal rendelkező, szakirányú felsőfokú végzettségű szakember
- legalább 5 éves közútkezelői tapasztalattal rendelkező, szakirányú felsőfokú végzettségű szakember, aki elsősorban a balesetmegelőzés, illetve a gépek, eszközök állagmegóvásának céljából szükséges.

10.5 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

- kéziszerszámok, szerelő szerszámok;
- jelölő eszköz (útburkolati hiba vágás-előkészítéséhez);
- forgalomtechnikai eszközök: útelzáró, elkorlátozó, forgalomterelő elemek; tartóoszlopok, jelzőtáblák, útelzáró és veszélyt jelző táblák, korlátelelemek;
- útburkolat javító gépek: aszfalt és betonburkolat bontó gép, aszfalt és betonvágó gép, emulziósóró berendezés, kátyúzó gép, kézi vezetésű lapvibrátor, vibrációs henger;
- meleg aszfalt és egyéb anyagok;
- egyéni védőfelszerelések, munkabiztonsági felszerelések.

Fentiekről a vizsga szervezője köteles gondoskodni.

A vizsgázó munkaruhában, orrmerevítéssel rendelkező munkavédelmi cipőben köteles a vizsgán megjelenni.

10.6 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: –

10.7 A képesítő vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok: -

10.8 A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra vonatkozó sajátos feltételek: –

11. A szakmai képzés megszervezéséhez kapcsolódó különös, egyedi, speciális feltételek: –